

Llegeix (PI 3)(ALDC, IX, 2019. *Llegeix* [PI 3])

(Prèviament a aquest comentari s'ha de consultar el que diem al mapa 1420.)

La tercera persona del present d'indicatiu del llat. vg. era *LĒGIT que, a través de la diftongació condicionada de Ē (cf. oc. *lieg*) i de la palatalització de L- inicial (com de LŌCU > *lloc*), va desembocar en *lli*[tʃ], forma rizotònica antiga i conservada en val., tort., parlars ribagorçans, men. i alg., amb les var. *lli*[ʃ] 140, *lli*[dʒ]i 85, de l'alg., *lli*[tʃ]e 87, 93, 94, 99, 108; *lle*[j]e 100 és continuïtat d'àrea lingüística de l'arag.

Però, al costat d'aquestes formes rizotòniques, el cat. n'ha desenvolupat unes altres, arrizotòniques, amb l'antic sufix -ESCIT o -ISCIT. Prescindint de la variació vocàlica de la síl·laba inicial (*lle-*, *lli-*; veg. mapes 1358 i 1359), reunim els resultats en dos blocs: l'oriental, que ha apostat per -ESCIT, i l'occidental, per -ISCIT.

I així trobem que **1)** l'oriental presenta formes com *lle*[ʒ]e*ix*, força general en cat. central, amb reducció de [ʃ] > [j] en ross. (*llegei*), la var. *lle*[jʒ]és 129, amb segregació de iod, i l'africada *lle*[dʒ]e*ix* 74-82; **2)** l'occidental ha imposat els der. de -ISCIT, amb les var. *lle*[ʒ]i*x*, *lle*[jʒ]i*x* 131 i, amb dissimilació de palatals, *lle*[ʒ]ís 97, 98, 110, 118, 124, 130, 139, *lle*[dʒ]ís 101, 115, 122, *lle*[tʃ]ís 89, 90, 102, 106, 125, 132, 134, 138, *lle*[z]ís 95, 149.

Llegeix (model *serveix*) és la forma normativa des del *DOrt*, 1917; la *GIEC* recull també *llegix* (*servix*) (pàg. 280), així com *llig* de parlars baleàrics i valencians. La *PEOLC Morfologia* (pàg. 25) considera *llegeix/llegix* (model *serveix/servix*) d'àmbit general, però matisa que la forma *llegeix* (*serveix*), en els parlars valencians, és pròpia només de registres molt formals.

